

Postizanje najboljeg OSTVARIVOG rezultata

Šta raditi sa neumerenim partnerom

Jedna od nerešivih zagonetki kontrakt bridža je: kako da ublažite licitacione nedostatke svog haotičnog partnera, a da pri tome sačuvate sopstveno mentalno zdravlje i ravnotežu na bankovnom računu. Svaka živa duša na svetu imala je odgovor na ovo pitanje tokom decenija igranja bridža. Dugo vremena neki stručnjaci su negovali homeopatski¹ pristup. Ako znate u kom pravcu je vaš partner sklon da pogreši, tvrde oni, treba da mu parirate radeći sami istu stvar, odnosno “Podlicitirajte sa podlicitantom i prelicitirajte sa prelicitantom.” Njihova teorija je da će podlicitant, uvidevši da i vi takođe podlicitirate, okrenuti svoj pristup i početi da prelicitira da bi nadoknadio vaše postupke. Slažem se sa nekim od njihovih postavki, ali ne i sa ovom. Podlicitant podlicitira kartu jer je nesiguran, jer mu nedostaje osećaj za karte ili jer je početnik u zmršenostima igre, a bilo koji da je slučaj, teško da će on da obrati pažnju na način na koji licitirate. A prelicitiranje sa prelicitantom je nešto što bih preporučio samo milionerima. Ako vaš partner i vi imate u igri četiri pika i vi lično izlicitirate šest, možete da računate da će vaš partner, koji već po navici prelicitira, otići na sedam. Ova tehnika će svakako da vašeg partnera preobradi u opreznijeg licitanta, ali u međuvremenu obojica možete da se nađete na putu ka vašoj prijateljskoj susednoj kompaniji za zajmove. *Prelicitant preko puta prelicitanta proizvodi bankrot.*

Neki dobri igrači, kada su preko puta partnera koji uporno pravi iste greške u licitaciji, stvaraju na licu mesta Univerzitet bridža. U momentu kada statist spusti karte, namršte se i počnu svoje predavanje: “Oh, vidim... Hmmm... Daa... Pa, partner, *niste* imali tu podršku herc. Treća devetka herc nije dovoljno dobra podrška. Ne želim da kritikujem (usiljeni osmeh se pojavljuje na profesorovom licu). Samo Vam kažem da znate za sledeći put.”

Četiri deljenja kasnije, partner ima treću devetku pik i na profesorov otvor jedan pik licitira dva pik. To se stalno događa. Bridž sto nije mesto za podučavanje.

Šta *možete* da učinite sa takvim partnerom?

Možete da prilagodite svoju licitaciju njegovim nastranostima, pitajući se: “Da li će partner da shvati ovaj licit kako je nameravan, ili će da promaši smisao?”

Važno je da shvatite šta *ne* mislim pod ovim. Ne mislim da treba da stanete u tri herca samo zato što vaš partner hoće da prelicitira, ili da skočite u neprirodnih šest pikova jer vam je partner hronično konzervativan. I ne smatram da treba da “prilagodite” svoju licitaciju u drastičnoj meri. To bi značilo da dodate svoje izvrtnje izvrtnjanju koje je već uveo vaš partner, a rezultat bi bio haos.

¹Homeopatija je način lečenja veštačkim izazivanjem simptoma te iste bolesti.*prim.Prevodioca*

Ono što je vašem drhtavom partneru potrebno jeste licitant čiji su liciti dosledni, opisni i jasni. Potrebno mu je da čuje licite koje nisu dvosmisleni – čak i ako treba da lažete da bi ih takvima načinili. Ukratko:

MORATE DA IZVEDETE NAJBOLJI LICIT KOJI JE U GRANICAMA SHVATANJA VAŠEG PARTNERA.

Apsolutno nema smisla izvoditi šampionske licite sa igračem koji ih ne prepoznaje. Ovo znači da treba tu i tamo da odustanete od velikog slema da osigurate mali, i od malog slema da osigurate dobru manšu. Kao što je britanski stručnjak S. J. Sajmon¹ izrazio u svojoj izvršnoj knjizi “Zašto gubite na bridžu”²: “Profesionalci traže najbolji ostvariv rezultat. Najbolji ostvariv rezultat. Ne najbolji mogući rezultat.”

Prava licitacija... ali pogrešan partner

Čudno, ali kada treba da ubedite prosečnog igrača da se ostavi nekih svojih maštovitih licitacija kada igra sa lošim licitantom, to je kao pomeranje planina. Znam igrače koji insistiraju da sve partnere tretiraju kao da su Helen Sobel³, Hauard Šenken⁴ ili – pa dobro – ja. Oni koriste svaki hokus-pokus licitacioni instrument poznat ljudskoj rasi sa partnerima koje su sreli pre dva ili tri koktela i posle se čude zašto na bridžu gube i košulju.

Što se mene tiče, ja pod takvim okolnostima ne koristim ni najjednostavniji kjubid. Kada vaš par ide prema slemu i vi kjubidirate pet karo da pokažete šiken u toj boji, veoma mnogo rizikujete ukoliko ne poznajete svog partnera. Čujem li vas to kako vičete da je kjubid očigledna, prosta i prastara tehnika i da niko iz vašeg kluba ne bi nikada ostavio partnera u kjubidu? Onda vaš klub mora da je Portland ili Keven-diš – ne, kad bolje razmislim, takav klub ne postoji. Vidao sam igrače ostavljene u kjubidu u gorkim roberima od pedeset centi poen, na mečevima u najelegantnijim

¹Simon S. J. (*Simon, Skidelsky, ili Skid*) (1904-1948). Romanopisac i bridž pisac. Jedna od najomiljenijih ličnosti u engleskom bridžu. Evropski šampion 1948. i reprezentativac Velike Britanije na evropskom šampionatu 1939. Pobjednik mnogih nacionalnih takmičenja, uključujući Zlatni kup 1937. i 1947. Jedan od tvoraca ACOL-a. *prim.Urednika*

²Skromno napominjem da je *mea parvitas* prevela i tu knjigu. Možete da je nađete u izdanju Vukijeve Bridž Biblioteke. *prim.Pre vodioca*

³Sobel (*Smith*), *Helen Martin* (1910-1969). Opšte priznata kao najbolja igračica svih vremena. U više navrata je osvajala najznačajnija američka takmičenja. Nastupala je za američku mušku reprezentaciju na Bermuda Boulu (1957) i Olimpijadi (1960). *prim.Urednika*

⁴Schenken, Howard (1905-1979). Plodan bridž autor i jedan od najboljih igrača svih vremena. Osvajao je sve značajnije američke turnire, kao i tri puta Bermuda Boul (1950, 51. i 53.). Među brojnim inovacijama koje je uveo u bridž teoriju i praksu ističu se “Slabo dva” i “Dva na jedan – forsing za manšu”. *prim.Urednika*

bridž klubovima, čak i na međunarodnim takmičenjima, među igračima koje mnogi smatraju najboljima. Da navedem jedan takav primer:

U finalu Istočnog šampionata, ne tako davno, moj protivnik Alvin Rot¹ kjudirao je tref. Njegov partner, Tobajas Stoun², izgleda da nije shvatio, pa je Rotov sledeći licit bio još jedan kjudid trefa. Ovoga puta Stoun je pasirao, ostavljajući Rota u kontraktu šest trefova sa ukupno pet aduta u obe ruke. Ovo je rezultiralo upornim padanjem koje je mojoj ekipi omogućilo pobeđu sa znatnom razlikom. Rotov komentar je bio: “Bio sam suviše ekstravagantan a Stoun nije razmišljao”. Njih dvojica su među najboljim igračima na svetu, a pričam priču baš o njima pre nego o drugima samo zato što mi je prva pala na pamet. Jedva da postoji stručnjak koji nije preživeo sličnu katastrofu.

Prema tome: osim ako ne mislite da ste dobri kao Rot i Stoun – a naročito ako znate da niste – čuvajte se izvođenja kjudida sa neisprobanim partnerom. Sačekajte par robera dok ne uvidite da vaš partner ima elementarna znanja o takvim stvarima – a onda sačekajte još par robera.

Kada date partneru kjudid, a on pasira i vi padnete pet puta umesto da napravite mali slem, čija je to krivica?

Vaša.

Ovo je jedan od mnogih paradoksa bridža. Izveli ste stručan licit, “knjiški” licit, profesionalni licit. Ali, izveli ste ga sa pogrešnim partnerom. Da dovedemo paradoks do krajnosti: kada par sastavljen od dobrog licitanta i lošeg licitanta uđe u nemoguć kontrakt, to je obično krivica dobrog licitanta. Često to ide otrpilike ovako:

Početnik otvori jedan karo. Njegov iskusni partner odgovori jedan pik. Novajlija sad licitira dva herca. Ovo je revers. Odabrao je da prvo licitira svoju po rangu nižu boju, umesto uobičajenog postupka licitiranja prvo više boje. Ovo je stara stvar za vešte licitante i znači da igrač koji reversno licitira ima jak list – najmanje 19 poena.

Ali dva od tri takva igrača neće uopšte imati 19 poena. Oni ne razumeju princip reversa i njihova licitacija će jednostavno da znači da imaju uobičajen otvor i da im je boja karo malko jača od herca. “Pa sam, prirodno, licitirao prvo karo!” objašnjavaće kasnije.

¹Roth, Alvin L. (Al) (r. 1914). Značajan autor, teoretičar i igrač. Osvajač svih značajnijih američkih takmičenja. Tri puta je reprezentovao Ameriku na Bermuda Boulu (1955, 58. i 67.). Član američkog tima koji je zauzeo drugo mesto na Olimpijadi 1968. *prim.Urednika*

²Stone, Tobias (Stoney) (r. 1921). Značajan autor, teoretičar i igrač. Osvajač mnogih značajnijih američkih takmičenja. Član američke reprezentacije koja je zauzela drugo mesto na Bermuda Boulu 1958. i treće mesto na Olimpijadi 1960. *prim.Urednika*

Principi reversa se podrazumevaju kod većine igrača, i pretpostavlja se da su natprosečni igrači do sada sve shvatili o njima. Ali, nije dovoljno to što su oni shvatili. Kada čuju partnera da reversira, oni će da ga označe sa 19 poena i postupaće saglasno tome, čak i ako im partner tek dve nedelje uči bridž iz stare knjige o vistu. Po završetku čudovišnog kontrakta koji obično proistekne iz takve licitacije, iskusni partner ispunjava vazduh psovka, počevši sa: “Zaboga, partner! Reversirali ste, a imate samo 13 poena!”

“Reversirali? Reversirali?! Šta je to *reversirati*?”

I u bridžu ima siledžija

Uropašten kontrakt nije krivica igrača koji je reversirao ne znajući šta radi. Na kraju krajeva, on je jednostavno neznalica o jednoj licitacionoj tehnici. Budala je njegov iskusni partner. *On* je morao da zna sve vreme da igra sa nekim čiji reversi nemaju neko bitno značenje.

Imam teoriju o ovome. Ukratko: igrač koji zna oblasti neznanja u igri svog partnera a i dalje insistira da shvata partnerove licite kao da su stručnjakovi je neko za koga je pobjeda sasvim drugostepena stvar. Njegov pravi motiv, zakopan duboko u njegovim moždanim vijugama, je želja da se posle odigrane podele popne partneru na glavu pokazujući mu koliko je bio glup. Ova vrsta siledžija živi na kredit i troši gotovinu, a ja mislim da su im vrednosti preokrenute.

Imao sam jednom prijatelja koji je otelotvoravao ovaj tip igrača. Njegovi liciti i odgovori su bili pravo iz knjige (ili je bar on mislio da jesu), bez obzira na veštinu ili odsustvo veštine njegovog partnera. Nije hteo da se opusti ili omekša, prilagodi ili adaptira. Tako je uvek bio u položaju da ispravlja manje knjiški učeavnog partnera. I uvek je bio švorc. Njegov zvezdani čas je nastupio kada je, kao South, sedeo preko puta partnera koji je imao:

♠ -
♥ KQ876
♦ AKQ9754
♣ A

Sa ovom zastrašujućom kartom, North je izveo zločinački otvor dva herca, zločinački ne samo jer je loše licitirao, nego i jer je loše slagao karte. U delirijumu gledanja ove simfonije u crvenom, smestio je asa karo među herčeve i učinilo mu se da list izgleda ovako:

♠ -
♥ AKQ876
♦ KQ9754
♣ A

Moj prijatelj, “Stručnjak”, je imao:

♠ 7432

♥ J54

♦ 63

♣ QJ87

Odgovorio je dva bez aduta, pokazujući manje od 6 poena.

U tom trenutku jadni North je otkrio svoju grešku, progutao knedlu, presložio svoje karte, srknuo malo pića i licitirao četiri karo. South, suočen sa jednostavnim preferansom boje, licitirao je četiri herca.

Čvrst do kraja, North je otišao na pet karo.

South napravi grimasu i vrati Northa nazad u pet herčeva.

Protivnici su odsekli atak karo, uzeli sledeći štih asom herc, odsekli povrat karo da obore ono što je izgledalo kao najmanje oboriva manša u istoriji bridža. Po završetku, jadna neznalica North reče: “Zašto me niste ostavili u pet karo? Skočio sam u karonu i licitirao ga dva puta.”

“Baš me briga šta ste radili sa karonom,” rekao je South. “Prvo ste licitali herc, a to znači da vam je herc bolji.”

“Ali, nije li bilo očigledno da sam pogrešio u otvoru?”

“Znao sam da ste pogrešili.” rekao je diktator South. “Ali, neka sam proklet ako poremetim svoju licitaciju da ispravim vašu grešku!”

Prijatelj South ispričao mi je o ovoj podeli vrlo ponosan na svoj postupak, kao da je postavio neku vrstu novog svetskog rekorda u doslednosti. Rekao sam mu: “---, možda ćeš otići u raj, ali ćeš tamo otići u iznošenom odelu i bos. Tvoja licitacija je bila poštena, precizna i glupa!” Rekao mi je da će da zamrzne svoje prijateljstvo sa mnom na trideset ili četrdeset godina i, srećom, još par godina ima da drži obećanje.

Drugi moj prijatelj je upao u jednako neprijatnu situaciju, ali je tvrdio da je sve moja krivica. Igrao je sa malom starom damom koja je, uprkos svom nežnom izgledu i jedva čujnom glasu, bila jedan od najvećih prelicitanata zakrvavljenih očiju koje možete da vidite. Pravo iz komedije “Arsenik i stare čipke”. Te večeri kibicovao sam malu staru damu i njena licitacija me je nagnala na glumu – koja može da se uporedi samo sa glumom članova porodice Barimor¹ – kako bih zadržao miran izraz lica. Gledao sam je kako slaže karte i rekao sebi: “Evo jedne ruke koju *neće* moći da prelicitira.” Imala je:

¹Barrymore, Lionel (1878-1954), Ethel (1879-1959) i John (1882-1942). Braća i sestra, čuveni američki filmski i pozorišni glumci. *prim. Urednika*

♠ 653
♥ J94
♦ 432
♣ 9763

Preko puta nje, moj prijatelj je otvorio jedan herc sa:

♠ AKQ
♥ AK863
♦ A75
♣ 82

Ne trepnuvši okom, MSD¹ je odgovorila dva herca. Prirodno, ovo je za mog prijatelja bilo ohrabrenje koje mu je trebalo da kaže četiri herca, u kom je kontraktu imao dovoljno sreće da iscedi devet štihova za jedan pad. Išunjao sam se iz kluba i uhvatio taksi do kuće, znajući kako lako pobesni u ovakvim prilikama. Nekoliko nedelja je prošlo pre nego što sam ga sreo na ulici. Prišao mi je i bez i jedne reči pozdrava ispalio:

“Znaš li šta je rekla kada si otišao? Rekla je: ‘Znala sam da nemam taj odgovor, ali bilo mi je mrsko da pasiram dok me g. Goren gleda!’ To je rekla! Stvarno je to rekla!”

Moja prva, nezaboravna igra protiv Elija Kalbertsona²

Ako sam ostavio utisak da su mi ovakvi licitacioni debakli potpuno strani, da mi se ništa takvo ne događa, dozvolite mi da se odmah ispravim. Moj arhiv je pun podela u kojima su me partneri nenamerno sludeli svojim pažljivim licitima i podela u kojima su moji liciti otišli preko glava mojih partnera, dokazujući tako da nije trebalo uopšte da ih izvedem. Ali dok govorim o zbunjenosti u licitaciji, dozvolite mi da vam ispričam o jednom takvom deljenju gde se sve na kraju dobro završilo, u najboljoj holivudskoj tradiciji. To je omiljeno deljenje u mom životu, delimično zbog zasenjujućeg sklopa karata, a delom zato jer se dogodilo kada sam prvi put igrao protiv Elija Kalbertsona.

Moj partner je bila Sali Jang³, moj omiljeni partner u danima pre Helen Sobel, koja nije imala ništa protiv da malo pretera kada to situacija zahteva. Igrali smo protiv

¹MSD – mala stara dama (eng. *LOL – little old lady*). prim.*Prevodioca*

²*Culbertson, Ely* (1891-1955). Najveće ime u istoriji bridža. Najzaslužniji je za rani razvoj i popularizaciju kontrakt bridža. Prvi autoritet koji je davao isti značaj distribuciji i onerskim vrednostima pri izračunavanju snage karte. Osnivač magazina *The Bridge World* 1929. godine. prim.*Urednika*

³*Young, Sally* (1906-1970). Jedna od najvećih igračica svih vremena. Prva žena koja je postala *Life Master* (#17). prim.*Urednika*

Elija i njegove briljantne supruge Džo¹, u Park Centralu u Njujorku. Bilo je to 1938; Eli je bio neosporni veliki vrač bridža, a ja sam tek započeo svoju sopstvenu novinsku rubriku. Evo podele:

	(Sali)		
	♠ A5		
	♥ AQ94		
	♦ AJ942		
	♣ 94		
(Eli)		(Džo)	
♠ 1098		♠ J763	
♥ 2		♥ J10763	
♦ 653		♦ 108	
♣ KJ10652		♣ 83	
	(ja)		
	♠ KQ42		
	♥ K85		
	♦ KQ7		
	♣ AQ7		

Sali je otvorila karo. Džo je pasirala. Odgovorio sam jedan pik, a Eli je ubacio “ometajući” licit dva trefa. Sada je Sali licitirala dva herca, a slika ušeceranih šljiva mi je zaigrala u mislima. Sali je reversirala, pokazujući verovatno oko 19 poena. Moja karta je vredela isto toliko, pa sam sabrao da imamo za lep, siguran i pame-tan veliki slem. *Zalupio* sam sedam bez aduta i dobio sto sa samo 17 poena. Sali je malo preterala; imali smo premalo poena i previše problema. Pikovi nisu izgledali kao da će povući, a trefovi su davali još manje šanse, naročito jer je sam znao da Eli ima kralja iza mene. U tom momentu nisam znao, ali ni herčevi takođe neće moći da se promovišu.

Eli je atakirao desetku pik, koju sam uzeo na stolu. Započeo sam sa hercom, ali u drugom krugu Eli je pokazao šiken. Zato sam u četvrtom štihu ušao u ruku asom tref i ponovo sišao na sto damom herc. Sledila su četiri štih karo i našao sam se na stolu sa visokim karonom. U tom trenutku podela je bila ovakva:

¹*Culbertson, Josephine* (1898-1956). Izvanredna igračica i čuveni pedagog. Supruga i saradnica Elija Kalbertsona. *prim. Urednika*

	(Sali)	
	♠ 5	
	♥ 9	
	♦ 2	
	♣ 9	
(Eli)		(Džo)
♠ 98		♠ J76
♥ –		♥ J
♦ –		♦ –
♣ KJ		♣ –
	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> N W E S </div>	
	(ja)	
	♠ KQ4	
	♥ –	
	♦ –	
	♣ Q	

Odigrao sam dobru dvojku karo sa stola, planirajući da odbacim mrtvu damu tref, i nastala je panika u neprijateljskim redovima. Sedeći na Eastu, Džo je bila u skvizu. Ako odbaci puba herc da zaštititi J76 u piku, promovisaće mi devetku herc na stolu i imaću dva dobra pika u ruci. Ako odbaci jednog pika imaću tri dobra pika u ruci. Šta god uradila, veliki slem je neoboriv.

Eli je pobesneo. Skočio je i viknuo: “Najveći prokleti srećković kog sam video! Zaveo me Kineski¹ jeftini trik!”

Džo reče: “Hajde, Eli, prekini! Zašto mu ne čestitaš? Odigrao je odlično.”

Kalbertson je odmarširao pravo ka jednom novinaru koji je tih dana pisao u njegovo ime. “Zapiši ovu podelu!” naredio je. Nekoliko nedelja kasnije podela se, u svojoj slavi, pojavila širom zemlje, zajedno sa svim vrstama komplimenata i zaključaka. Glavna pouka je, naravno, jasna: postoji božanstvo koje štiti hrabre licitante, ako ne izgube glavu.

¹Sklon da se razmeće svojim obrazovanjem, Eli je mislio na poemu Breta Harta “Prostački jezik Istinoljubivog Džemsa” (*Plain Language from Truthful James*) u kojoj je glavni junak kockarska ajkula, Kinez Ah Sin. “U rukavima koji behu dugi/krio je 48 špilova/što zvuči preterano/pa ipak, zborim istinu.” *prim.Autora*

Izvinjavam se čitaocima za grub prevod dobrih Hartovih stihova. Navodim ih i u originalu, u nadi da će ih neko prevesti bolje od mene. “In his sleeves which were long/he had 48 packs/which is going it strong/yet I state but the facts”, *prim.Prevodioca*

Harte, Francis Bret (1839-1902). Američki pripovedač i pesnik. Najpoznatiji po pomenutoj satiričnoj baladi koja je kod nas prevedena sa “Proste reči istinoljupca Džemsa”. Ostavljam prevod g. Dropulića, jer ga smatram boljim. *prim.Urednika*